

Geachte heer Klompien,

Op dinsdag 22 oktober jongstleden heeft u de colleges van Noordenveld, Aa en Hunze en Tynaarlo (Noord-Drenthe) verzocht om de concept-doelen van de economische agenda door te geleiden richting de gemeenteraden. U heeft de raden tot en met 13 december de gelegenheid gegeven om hun zienswijze rechtstreeks bij u in te dienen. Voor zover ons bekend, heeft u via de griffies van de betrokken raden inmiddels formele zienswijzen ontvangen.

Als colleges van Noordenveld, Aa en Hunze en Tynaarlo hebben wij besloten om, naast de zienswijzen van de raden, ook gezamenlijk een formele reactie aan u te verstrekken. Onderhavige reactie dienen wij dan ook namens het college van Aa en Hunze en Tynaarlo in. Voor deze reactie hebben wij de input van onze raden benut en aangevuld met onze eigen inzichten. Allereerst willen wij onze complimenten maken voor de grote inzet welke is geleverd om te komen tot deze doelen en de daarbij behorende analyse. Hieronder treft u onze reactie aan.

Reactie op het proces

Voordat wij ingaan op de inhoud, willen wij onze zorgen uitspreken over de gekozen aanpak van het besluitvormingsproces. Door de concept-doelen rechtstreeks naar de gemeenteraden door te geleiden, doorkruist u gebruikelijke procedures die normaliter zorgvuldigheid bewaken. Dit roept bij ons niet alleen ongemak op, maar leidt ook tot vragen bij de volksvertegenwoordigers. Wij verzoeken u daarom met klem om het besluitvormingsproces rond de concept-economische agenda anders in te richten. Wij geven de voorkeur aan een proces waarin de colleges een actieve rol vervullen in de besluitvorming en een goede informatievoorziening richting onze eigen raden kunnen waarborgen.

Inhoudelijke reactie

Op de concept-doelen willen wij u onderstaande aandachtspunten meegeven voor het uitwerken van de definitieve doelen en de economische agenda.

- Mobiliteit

Mobiliteit vormt een essentiële pijler binnen onze lokale economie. Het draagt niet alleen bij aan de economische ontwikkeling, maar biedt ook inwoners en bedrijven de mogelijkheid zich te ontplooien en te ontspannen.

De afgelopen jaren heeft de versobering van het openbaar vervoer in plattelandsgemeenten geleid tot een verminderde bereikbaarheid van belangrijke voorzieningen en werkgelegenheid. Dit vormt een uitdaging voor economische ambities, zoals het aantrekken en ontwikkelen van talent, waarbij een goede bereikbaarheid van onderwijsinstellingen en werk cruciaal is. Economische voorspoed volgt immers (vaak) infrastructuur. Wij voorzien dat deze problematiek de komende jaren alleen maar urgenter zal worden wanneer hier nu geen aandacht aan wordt besteed.

Daarnaast verwachten wij dat de mobiliteitssector in de komende jaren verder zal innoveren. Wij zien hierin kansen voor de versterking van onze regio en pleiten ervoor om innovatieve mobiliteit expliciet op te nemen als onderdeel van de doelen van de economische agenda. Hiermee kunnen wij samen anticiperen op toekomstige ontwikkelingen, bijdragen aan duurzame en toegankelijke

PROGRAMMA NIJ BEGUN NOORD-DRENTHE

mobiliteit voor alle inwoners en bedrijven en daarmee ook aan de vitaliteit van alle betrokken plattelandsgemeenten in de Nij Begun regio.

- Hogere ruimtelijke kwaliteit

Onder doel 1, subdoel a, wordt momenteel verwezen naar het begrip "Hogere Ruimtelijke Kwaliteit" waarbij in de toelichting onderscheid wordt gemaakt tussen een gezonde en aantrekkelijke leefomgeving. Gezien deze omschrijving lijkt het ons logischer en consistentier om direct uit te gaan van de termen "gezonde en aantrekkelijke leefomgeving" in plaats van het abstractere begrip "Hogere Ruimtelijke Kwaliteit." Dit draagt bij aan duidelijkheid en sluit beter aan bij de gehanteerde toelichting.

- Aandacht voor culturele en recreatieve sector

Noord-Drenthe heeft een unieke en onderscheidende positie op het gebied van recreatie en cultuur. Deze propositie draagt significant bij aan de werkgelegenheid in onze regio en vormt een belangrijk fundament voor onze lokale economie. Bovendien dragen deze kwaliteiten zeer bij aan de kwaliteit van leven in de naastgelegen verstedelijkte gebieden (mal/contramal functie). Deze sector is sterk gericht op innovatie en verduurzaming, wat aansluit bij de bredere maatschappelijke en economische ambities. Nij Begun biedt de uitgelezen kans om deze sector verder te ontwikkelen en Noord-Drenthe te positioneren als een nationale en zelfs mondiale koploper op het gebied van recreatie en cultuur. Om deze potentie te verzilveren is echter gericht investeren noodzakelijk. Wij verzoeken u dan ook met nadruk om de recreatie- en cultuursector expliciet op te nemen in de uitwerking van de definitieve doelen en de economische agenda.

- Aandacht voor het MKB

In onze regio bestaat het midden- en kleinbedrijf (MKB) voor een groot deel uit kleine bedrijven. Uit onderzoek, zoals uiteengezet in [Onderzoek: winst van kleinere mkb-bedrijven blijft achter](#), blijkt dat deze bedrijven ondanks de economische groei in Nederland moeite hebben om mee te profiteren van de gunstige omstandigheden.

Circa 90% van het MKB bestaat uit kleine bedrijven, een verhouding die ook in onze regio zichtbaar is. In tegenstelling tot grotere bedrijven hebben zij vaak geen directe toegang tot bestuurlijke overleggen en het netwerk van bestuurders, terwijl zij van onschatbare waarde zijn voor de toekomstige economie van onze regio. Ook deze kleine bedrijven dragen bij aan werkgelegenheid en innovatie en vormen een essentieel onderdeel van een gezonde en diverse economische structuur.

Wij vragen u daarom nadrukkelijk om binnen doel 2, het verdienvermogen vergroten en ondernemerschap bevorderen, expliciet aandacht te besteden aan de ontwikkeling, ondersteuning en innovatie van het kleine MKB en de ZZP'er en dit als indicator op te nemen. Gerichte beleidsmaatregelen en investeringen kunnen deze kleine bedrijven helpen hun potentieel volledig te benutten en hun bijdrage aan de regionale economie te versterken.

- Innovatie en robotisering in de zorg en landbouw

In doel 4, dat gericht is op het vergroten van het innovatievermogen, constateren wij dat concrete subdoelen voor belangrijke sectoren zoals de zorg en de landbouw ontbreken. Juist binnen deze sectoren liggen grote opgaven en kansen voor de komende jaren. De vraag is niet óf wij binnen deze sectoren moeten innoveren, maar hóe, en bij voorkeur op zo kort mogelijke termijn. Innovatie
Bijlage: uitgangspuntennotie economie Noord-Drenthe

PROGRAMMA NIJ BEGUN NOORD-DRENTHE

binnen deze sectoren is essentieel om de leefbaarheid in onze regio te behouden en te versterken. Wij verzoeken u daarom om in de subdoelen concrete indicatoren op te nemen die gericht zijn op de valorisatie binnen de zorg- en landbouwsector.

- Een leven lang leren

Onder doel drie wordt concreet het aantrekken, behouden en ontwikkelen van talent benoemd. Wij zijn van mening dat dit doel verder versterkt kan worden door ook expliciet aandacht te besteden aan het bieden van kansen voor om-, bij- en nascholing. Dit stelt talenten in staat om zich blijvend te ontwikkelen, wat zorgt voor duurzame inzetbaarheid en een sterke arbeidsmarkt.

- Trots geen doel op zich

Uit de imagomonitor blijkt dat inwoners van Noord-Drenthe al trots zijn op hun regio. Hoewel er op dit gebied verbeteringen mogelijk zijn ten opzichte van de rest van Nederland, zien wij dit niet als een concreet doel. In onze ogen is het lastig om dit aspect meetbaar en maakbaar te maken met behulp van duidelijke indicatoren. Wij stellen daarom voor om de tekst onder Subdoel 1 te wijzigen in: "Laat de inwoners van Groningen en Noord-Drenthe in hun waarde." Wij uiten onze twijfels over de maakbaarheid en meetbaarheid van het doel rond imago en trots en vragen nadrukkelijk aandacht hiervoor bij de uitwerking van de economische agenda.

- Doelen gericht op Groningen

Het is ons, evenals onze volksvertegenwoordigers, opgevallen dat de concept-doelen tekstueel sterk gericht lijken op de situatie in Groningen. Hoewel wij erkennen dat de brede welvaart in Noord-Drenthe gemiddeld gezien op een hoog niveau is, laat een nadere beschouwing op microniveau een ander beeld zien. Onze regio kampt met serieuze uitdagingen, zoals een krimpende arbeidsmarkt, vergrijzing en een afnemende leefbaarheid en bereikbaarheid van (basis)voorzieningen. Nij Begun kan juist bijdragen aan het aanpakken van deze uitdagingen. Door hierop in te zetten, kan onze regio niet alleen gelijkwaardig worden versterkt op het gebied van brede welvaart, maar zelfs verder groeien en excelleren.

Uitgangspuntennotitie Noord-Drenthe

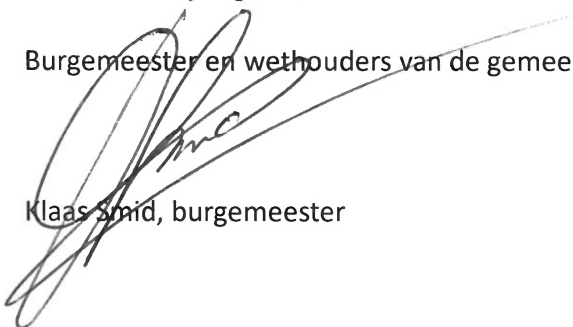
Het programma Nij Begun heeft de samenwerking tussen onze gemeenten en gemeenteraden verder versterkt. Noord-Drenthe is één van de meest gewilde woon- en leefgebieden van Nederland, en wij werken gezamenlijk aan het behoud van deze status voor toekomstige generaties.

Deze samenwerking heeft geleid tot het opstellen van een uitgangspuntennotitie waarin wordt beschreven wat wij essentieel achten om de uitdagingen in Noord-Drenthe aan te pakken, zowel op sociaal als economisch gebied. Deze uitgangspuntennotitie is een co-creatie tussen de 3 colleges in Noord-Drenthe, de gemeenteraden en de provincie Drenthe. Voor uw volledigheid hebben wij de uitgangspuntennotitie, daar waar het gaat om onze economische agenda, als bijlage bij deze brief gevoegd.

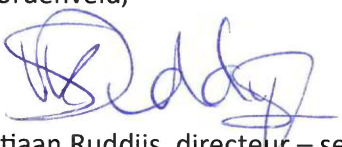
Wij lichten toe wat wij belangrijk achten, wat wij willen behouden en versterken, en welke vernieuwingen nodig zijn om een aantrekkelijke en toekomstbestendige omgeving te blijven. Wij vertrouwen erop dat de inbreng vanuit Noord-Drenthe gaat bijdragen aan een robuuste en inclusieve economische agenda. Wij kijken ernaar uit om de komende periode samen met alle betrokken partijen vol enthousiasme te werken aan een welvarend en bloeiend Noord-Nederland.

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en wethouders van de gemeente Noordenveld,

Klaas Smid, burgemeester

Sebastiaan Ruddijs, directeur – secretaris

Bijlage: Versterking van onze economie (Economische Agenda)

Er is een wisselwerking tussen economische ontwikkeling in een gebied en het in stand kunnen houden van voorzieningen. We maken ons zorgen om de werkgelegenheid op alle opleidingsniveaus. Economische impulsen moeten passend zijn bij onze natuurlijke omgeving en identiteit.

Er is zorg over het toenemende tekort aan (relevant opgeleide) arbeidskrachten en over de toekomst van de landbouw. Daarnaast staat de kwaliteit van onze werk- en leefomgeving op gespannen voet met de energie transitie. We willen niet het nieuwe energie wingewest worden. We hebben zorg over plannen rondom gasopslag maar zien ook de effecten van congestie op allerlei niveaus (ruimte, wegen, water, stoomnet) als bedreiging voor ontwikkelingen rondom woningvoorraad en economische bedrijvigheid. Alhoewel de landelijke trend zich lijkt om te buigen en detailhandel weer aan een revival bezig is, zien wij in onze regio leegstand. Het verdwijnen van detailhandel en MKB bedrijvigheid uit onze kernen raakt direct aan leefbaarheid en werkgelegenheid in deze gebieden.

Ook voor Economie hebben we onze inventarisatie van Kansen en Uitdagingen omgezet in twee ambitieniveaus, welke we hebben uitgewerkt in een top vijf.

1.1 Behoud en Versterk

1. Ontwikkel een plan gericht op MKB en ZZP'ers: wat is de behoefte, hoe kunnen we ondernemers ondersteunen in behoud en versterking? Besteed hierin vooral ook aandacht aan bedrijven in de vrijetijdseconomie.
2. Revitalisering van bedrijventerreinen en versterken van Koopcentra daarnaast faciliteren herbestemming vrijvallende koopcentra.
3. Betrek bedrijven bij maatschappelijke opgaven, o.a. door het inzetten van onbenut arbeidspotentieel.
4. Versterk de samenwerking met het onderwijs vanuit een heldere visie op de toekomstige arbeidsmarktontwikkeling.
5. Koppel vrijetijdseconomie aan welzijn, sport en gezondheidsthema's en stimuleer samenwerking deskundigen, waaronder HealthHub Roden.

1.2 Vernieuw en Voeg toe

1. Activeer positie Groningen Airport Eelde op het gebied van diverse innovaties als waterstof, energie, mobiliteit, backbone, onderzoek en seizoensopslag.
2. Stimuleer transitie en innovatie in de landbouw; o.a. eiwittransitie, precisielandbouw, biobased¹ (bouw)materialen als hennep maar ook omschakeling naar andere bij het bedrijf passende sectoren als bijvoorbeeld recreatie.
3. Zet in op een positie in energievraagstukken en toekomstbestendige energiesystemen; opleiding toegepaste techniek, opslag, energy grids, netcapaciteit
4. Robotisering in landbouw en zorg (o.a. domotica) met name in de zorg kan ontwikkeling van technologie de huidige druk op zorgvoorzieningen doen afnemen.
5. Zet in op circulair bouwen; er is grote behoefte aan nieuwe concepten, wij hebben de ruimte om te experimenteren.

Voor zowel de Economische als Sociale Agenda is mobiliteit een thema; aansluiting op Lelylijn en Nedersaksenlijn maakt ook onze regio bereikbaar. Een extra station bij Tynaarlo (Groningen – Assen verbinding) draagt bij aan toegang tot voorzieningen.

¹ Biobased materialen zijn materialen die afkomstig zijn uit de levende natuur